

DAMAK YARIĞI (YARIK DAMAK) AMELİYATI BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Dokuman No:	YÖN.RB.154
Yayın Tarihi:	21.03.2013
Rev.No:	00
Rev.Tarihi:	
Sayfa no:	3/1

Tarih/...../.....

Sayın Hasta, Sayın Veli/ Vasi

Çocuğun doğmasından uzun bir süre önce, gelişimin ilk haftalarında, dudağın sol ve sağ kenarları ile damak ayrı ayrı geliştikten sonra birleşirler. Ancak, yaklaşık her 1000 bebekte bir normal birleşme oluşmayarak dudak ile damak yarık kalır. Damak yarığı (Kurt Ağızı) tek başına veya dudak yarığı (Tavşan Dudağı) ile birlikte olabilir. Bu durumdaki bebeğin sorunları sadece dudak yarığı olan bebeklerden oldukça fazladır. Ayrıca dudak damak yarığı doğumsal başka hastalıklara da eşlik edebilir ve bu hastalıklar ile ilgili sorunlar ile karşılaşılabılır. Dudak ve damak yarığı ile doğan bir çocuk, diğer çocuklardan görünüşü ve bazı fonksiyonları dışında hiçbir şekilde ayrılmaz. Eğer farklı bir hastalık tablosu söz konusu değilse zeka gelişimleri normaldir ve her türlü gelişme kapasitesine sahiptirler.

Dudak ve damak yarıklarına neden olan faktörler birden çoktur. Doğumsal bir anomali olmasının yanı sıra çevresel bazı faktörler, gebelikte kullanılan bazı ilaçlar ya da maruz kalınan hastalıklar sıklıkla dudak damak yarıklarının oluşumu için suçlanmıştır. Yakın akraba evliliklerinin de dudak damak yarıklarının görülme sıklığını arttırdığı bilinmektedir.

Tek başına damak yarıkları kız çocuklarında daha sık, hem dudak hem damak yarıklarının birlikte görüldüğü durumlar ise erkek çocuklarında sık görülmektedir. Eğer anne babadan birinde bir dudak damak yarığı varsa ve çocuklarının birinde damak yarığı oluşmuşsa daha sonra olacak çocuklarda dudak damak yarığı görülme sıklığı genellikle daha fazla olur. Böyle durumlarda genetik konsültasyonlar istenerek doğacak çocukta dudak damak yarığına rastlanma olasılığı araştırılabilir.

Hem dudak hem damak yarıklarında tam ve kısmi yarıklardan söz edilir. İlgili yapıların tümünün yarık olduğu durumlarda tam yarık, dokuların bir kısmının bir araya geldiği ama bir kısmının yarık olarak kaldığı durumlarda ise kısmi yarıklar söz konusudur. Damak yarığı ameliyatı sonrası çocuğu rahatlatan, hafif uyku veren ilaçlardan yararlanır. Genellikle birkaç saat sonra berrak, sıvı gıdalarla beslenmeye başlanır, ancak doktorunuz uygun görmezse ağızdan beslenmesi bir süre geciktirebilir. İlk bir iki günde ilaçlarla rahatlıkla kontrol edilebilen, huzursuzluk ve ağrı şikayetleri olabilmektedir. Bu zaman diliminde çocuk ağızdan beslenmeye başlanmasına rağmen normal miktarlarda beslenemeyeceği için damar yoluyla sıvı verilerek gerekli destek sağlanmaktadır. Başta sadece sıvı gıdalara geçilir. Tüm öğünlerden sonra içilmesi operasyon bölgesinde gıda birikmesini engeller. Ameliyat sonrası ilk günlerde ödem, hafif sızıntılar ve kaşıntı beklenen bulgulardır. Bu dönemde çocuğun elini ağızına götürmesini önlemek için dirseklerin bükülmesini önleyen bandajlar gerekli olmaktadır. Ayrıca çocuğun ağızının içine sokabileceği ve ameliyat bölgesini kaşıyarak zarar verebileceği biçim ve incelikte, eşya ve oyuncakları ortamdan uzaklaştırmak gerekir.

Damağın yeniden şekillenmesi için birkaç ay gerekmektedir. Bununla birlikte onarımdan sonraki ilk 3 hafta bebeğin parmakları veya yiyecek aletleri (çatal, kaşık, pipet) damağa zarar verebilir. İyileşmenin başlangıcı aşaması esnasında parmakların veya herhangi bir şeyin ağza sokulmasından kaçınılmalıdır.

Bebeğinizin beslenmesi, cerrahi sonrası özel bakım gerektirmektedir. Bebeğinizin cerrahi sonrasında genellikle 2-3 hafta emerek beslenmesi tercih edilmez. Süt veya tanesiz yiyecek ve içecekleri dikkatlice ağızına damla damla çay kaşığı, fincan veya şırınga ile vermelisiniz. Eğer karışım çok koyuysa ılıtılmış su ile seyreltilir. Her yemeği takiben su ile damak alanı temizlenir.

Bebek ağızdan yeterince beslenemeye başladıktan sonra, ateş vb ek sorunu da yoksa taburcu edilir. Damak onarımında kullanılan dikişlerin eriyebilir olmasından dolayı alınmasına ihtiyaç yoktur. Cerrahi sonrası kontrole hangi günlerde gelmeniz doktorunuz tarafından size bildirilecektir.

Damak yarıklarının onarılması işlevsel açıdan çok önemlidir. Damak yarığı beslenmeyi olduğu kadar konuşmayı da

DAMAK YARIĞI (YARIK DAMAK) AMELİYATI BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Dokuman No:	YÖN.RB.154
Yayın Tarihi:	21.03.2013
Rev.No:	00
Rev.Tarihi:	
Sayfa no:	3/2

olumsuz yönde etkiler. Konuşma sırasında, yumuşak damağın geriye ve yukarı doğru hareketi; havanın ağız boşluğunda kilitlemesi ve bazı seslerin çıkarılabilmesi için gereklidir. Damak yarığında, yumuşak damak hareketleri tam yapılamaz için bazı seslerin çıkarılabilmesi zorlaşır. Bu nedenle damak yarıklı çocuklarda, "hım hım konuşma" adını verdiğimiz ve bazı seslerin tam olarak çıkarılmamasına bağlı, anlaşılması zor bir konuşma biçimi gerçekleşir. Onarım sırasında yumuşak damak kaslarının olması gereken şekle getirilmesi bu konuşma bozukluğunun azaltılmasına yardımcıdır. Ancak tek başına ameliyat çocuğa, hem ailenin desteği, hem de 4-5 yaşta yapılması gereken bir konuşma terapisi desteği gerekir. Damak yarığının çok kubbeli ve yumuşak damak boyunun kısa olması, damak yarığı ameliyatlarının tek başına iyi netice vermesine olanak sağlamaz. Bu durumda faringeal flep veya arka duvar kalınlaştırılması adı verilen ek girişimlerle, havanın ağız boşluğuna kilitleyerek buruna kaçmasını engelleyen ve dolayısıyla çocuğun daha normal ve sağlıklı sesler çıkarmasını kolaylaştıracak müdahaleler uygulanır.

Bütün bunlardan anlaşıldığı gibi dudak ve damak yarıklı hastaların, hızlı ve tek başına cerrahiyle çözümlenebilecek bir tedavi söz konusu değildir. Damak yarığı cerrahi tedavisinin istenmeyen sonuçları arasında, nükseden kulak enfeksiyonları, işitme kaybı, aşırı bir diş boşluğu alanı ve ortodontik düzeltim gerektiren dişlerin yerinden oynaması bulunur. Uzun ve yoğun bir süreç gerektiren bu patolojilerde plastik cerrahlar, konuşma terapistleri, diş hekimleri, kulak burun boğaz uzmanları ve gerekirse sosyal danışman veya psikoloğlardan yararlanılır. Bazen bu ekibe genetik uzmanı, çocuk psikiyatristi ve sosyal danışmanın eklenmesi gerekebilir. Ailenin düşen çocuğu destekleyici bir tutum içinde yer almak, hatalarını düzeltirken kırıcı olmamak ve çocuğu konuşmaya, sosyal aktivitelerde yer almaya özendirici bir tutum izlemektir. Çocukla beraber geçirilen zaman dilimi içinde bazı ses egzersizlerinin tekrarlanması, çocuğun konuşmaya özendirilmesi tedavi sürecinde çok önemli bir yer tutar. Bilinmesi gerekir ki; dudak ve damak yarıklı çocuklar bu sürecin tamamlanması takiben, toplum içinde her türlü mesleki performansı gerçekleştirebilecek kapasiteye sahiptirler.

Çocuğun ailesi tarafından genellikle ameliyattan kalan izler ve şekil bozuklukları öne çıkarılsa da konuşma bozukluğunun giderilmesi en önemli hedeflerdendir. Bazı çocuklarda damaktaki kasın yetersiz çalışmasına bağlı olarak ameliyattan sonra bile konuşma kusurları sürebilir. Bunun dışında konuşma kusuruna neden olabilecek birçok ek sebep (işitmenin yetersiz olması, ağız kapanışının düzgün olamaması, dişler arasında boşluk olması, dil hareketinin, yetersiz olması, zeka düzeyi, psikolojik durumu v.s) sayılabilir. Bütün bu sebeplerin bir ekip tarafından gözden geçirilerek önem sırasına göre tedavi planı yapılması gerekir. Bütün olumsuzluklar giderilmiş olsa bile damak yarığı onarılan her çocuğa konuşma tedavisi uygulanması faydalı olur.

DAMAK YARIĞI AMELİYATININ OLASI RİSKLERİ

Her cerrahi girişimin belli oranda riski vardır ve yapılacak ameliyatın risklerini anlamanız önemlidir. Bir kişinin cerrahi bir girişimi seçmesi risklerin yararları ile karşılaştırılmasına dayanır. Hastaların çoğunda bu anladığınızdan emin olmak için bunların her birini ameliyatınızı yapacak olan Plastik Cerrahınızla tartışmalısınız.

1-Kanama: Cerrahi sırasında veya sonrasında kanama görülebilir ve hastaya kan verilmesi gerekebilir.

2-Enfeksiyon: Bu tip bir cerrahiden sonra enfeksiyon görülmesi nadirdir. Enfeksiyon gelişmesi halinde antibiyotik tedavisi ve cerrahi girişim gerekebilir.

3-Solunum problemleri: Özellikle damak yarığı ameliyatı sonrası ameliyat alanından ağız içine hafif sızıntılar olabilir ve nadir de olsa soluk borusuna kaçabilir veya şişlikler sebebiyle nefes almada problemler oluşabilir ve hayatı tehdit edici bir durum oluşabilir. Acil cerrahi girişim gerekebilir.

4-Akciğer komplikasyonları: Akciğer komplikasyonları genel anesteziyle ikincil olarak kan pıhtılarının akciğerin damarlarını tıkaması (akciğer embolisi) veya kısmi akciğer kollapsı (akciğerin bir bölümünün havalanamaması) sonucu gelişebilir. Eğer bu komplikasyonlardan (olumsuz sonuç) herhangi birisi oluşursa çocuğun hastaneye yatırılması ve ek tedaviler gerekebilir. Akciğer embolisi bazı durumlarda hayatı tehdit edici veya ölümcül olabilir.

5-Dikişlerin açılması: Ameliyat sonrasında dudakta veya ağız içindeki dikişler doku kalitesi, aşırı gerginlik,

DAMAK YARIĞI (YARIK DAMAK) AMELİYATI BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Dokuman No:	YÖN.RB.154
Yayın Tarihi:	21.03.2013
Rev.No:	00
Rev.Tarihi:	
Sayfa no:	3/3

enfeksiyon veya bebeğin elleri ile dikişi ayırması gibi sebeplerden açılabilir. Böyle bir durumda ikincil cerrahi girişimler gerekebilir.

6-Fistül oluşumu:Ameliyat sonrası geç dönemde damakta iyileşme tam olmayabilir. İleriki dönemde bu bölgelerde burun boşluğu ile ağız boşluğu arasında delik oluşur ve özellikle sıvı gıdalar ağızdan burun boşluğuna geçebilir. Fistül gelişiminde ikinci bir cerrahi işlem genellikle gerekli olur.

7-Cerrahi anestezi:Hem lokal hem genel anestezinin riskleri vardır. Cerrahi anestezi veya sedasyonun (hastayı tam uyutmadan sakinleştirmek) tüm formlarında komplikasyon, yaralanma ve hatta ve hatta ölüm olasılığı olabilir.

8-Alerji:Nadir vakalarda bantlara,diliş malzemesine veya uygulanan ilaçlara karşı alerjiler bildirilmiştir. Daha ciddi olan sistematik alerjiler cerrahi sırasında kullanılan ilaçlardan ve reçete edilen ilaçlarla meydana gelir. Alerjik reaksiyonlar ek tedavi gerektirir.

GEREKEBİLECEK EK CERRAHİ İŞLEMLER

Damak yarıklarının uzun dönem sonuçlarını etkileyebilecek risk ve komplikasyonlara (olumsuz sonuç) ek olarak farklı durumlar da söz konusudur. Nadir görülseler de, bahsedilen riskler özellikle dudak-damak yarıkları ile ilgilidir. Başka risk ve komplikasyonlar da görülebilmeye karşın, bunlar daha da nadirdir. Komplikasyon gelişmesi halinde ek tedaviler veya cerrahi girişim gerekebilir. Tıp ve cerrahide kesinlik yoktur. İyi sonuçlar beklense de, elde edilebilecek sonuçlar hakkında hiçbir garanti ve teminat verilmez. Ek cerrahi işlemler damağın yeniden onarımının gerekmesinden, dişlerin bulunduğu arkın kemik devamlılığının sağlanması, konuşma bozukluğunun giderilmesine yardımcı olmak için damağın gerisi ile boğazına yapılacak birçok işlem ile birlikte ergenlik çağından sonra ağız kapanışını düzeltmek için çene ameliyatını (ortognatik cerrahi) kapsar. Bu işlemlerin zamanında ve doğru yapılması için doktorunuzla teması hiçbir zaman kesmemeniz gerekir.

TARAFIMA YAPILAN SÖZLÜ VE YAZILI AÇIKLAMALARDAN TATMİN OLDUĞUMU BELİRTTİM.

YAPILACAK OLAN TEDAVİ VEYA AMELİYATTA, DAHA SPNRA ÇIKABİLECEK DURUMLARDA YAPILACAK TÜM TEDAVİLERE, YUKARIDA LİSTELENEN MADDELERE VE AYNI ZAMANDA BANA YAPILAN SÖZLÜ AÇIKLAMALARA KENDİMDE OLARAK VE İRADEMLE ONAY VERİYORUM

Tarih:...../...../..... Saat:

HASTANIN BİLİNCİ AÇIK İŞE	HASTANIN BİLİNCİ KAPALI VE YANINDA YASAL TEMSİLCİSİ VAR İŞE;
Hastanın Hasta Adı Soyadı:..... Adresi Tel.No:..... İmza:	Yasal Temsilci *(Vasi) veya Veli Hasta Adı Soyadı:..... Adresi. Tel.No:..... İmza:
Doktor Adı Soyadı:..... İmza:	Doktor Adı Soyadı:..... İmza:
Şahit** Adı Soyadı:..... İmza:	Şahit** Adı Soyadı:..... İmza: